

Uit het ei

27 april t/m 27 mei

Beleef de Lente

Feest in ooievaarsland	27 april
Is het zover?	29 april
Kuukjes kijken	2 mei
Piepende eieren	4 mei
Ik hoorde pas ...	6 mei
Moederinstinct	8 mei
Reserve jongen	11 mei
Uitstapje	13 mei
Weer het weer	16 mei
Iedereen fluit	20 mei
Oma's update	23 mei
Komen en gaan	25 mei
In de ban van de ring	27 mei

Feest in ooievaarsland

27 april, Arda van der Lee

De ooievaars en STORK vieren feest op deze koningsdag. Feest omdat Annemieke en Wim voor hun ooievaarswerk gisteren een lintje hebben gekregen.

Zo lang wij Wim en Annemieke kennen zetten zij zich in voor ooievaars. In de jaren negentig waren zij de enige vogelaars, met een specifieke ringvergunning voor ooievaars. Dus als er ergens jonge ooievaars waren, dan werden zij ingeseind. Op die manier werden de eerste wetenschappelijke gegevens over ooievaars na hun herintroductie in Nederland verzameld. In hun toenmalige woonplaats Alphen aan de Rijn nestelden

ook enkele ooievaars, hun wel en wee hielden zij goed in de gaten. Al snel kwamen zij in contact met beheerders van ooievaarsbuitenstations. Zo ontstond Vogelwerkgroep Ooievaar, die samenwerkte met Vogelbescherming Nederland. Er kwam een (papieren) database waar alle ooievaarsnesten in kaart werden gebracht.

Wintertelling

Eind van de vorige eeuw startten zij met het tellen van ooievaars die in de winter in Nederland bleven. Deze, inmiddels jaarlijkse, wintertelling is landelijk bekend bij vogelaars, vogelliefhebbers en ook steeds meer bij het grote publiek, met veel interesse van zowel landelijke als lokale media. Menigmaal hebben zij de pers voor radio, krant of televisie hierover te woord gestaan. In 2008 kon de ooievaar van de Rode Lijst van bedreigde soorten af en sloot Vogelbescherming het ooievaarsproject af. Maar er bleven natuurlijk vragen over de ooievaars binnenkomen.

STORK

Daarom heeft Vogelbescherming Nederland het initiatief ondersteund om in 2009 STORK op te richten. Annemieke en Wim waren de drijvende krachten hierachter en formeerden een groep bestuursleden.

Zij zijn nog steeds zeer actief binnen (het bestuur van) STORK en houden al jaren wekelijks een weblog bij voor Beleef de Lente en verzorgen het nieuws voor scholen bij 'Beleef de Lente inde klas'. Kortom, deze koninklijke onderscheiding is zeer verdiend voor hun jarenlange inspanning voor de ooievaars.

terug

Is het zover?

29 april, Wim van Nee

De afgelopen week verliep voor ons anders dan anders. In Arda's weblog heeft u al kunnen lezen hoe dat kwam. Het leverde onvermijdelijk een beetje tijdgebrek op en daarom grijp ik terug op een ouder weblog, over pa en ma.

Uitbrekende jonge ooievaar (broedgeval in gevangenschap)

Lang gewacht, maar de kuikens gaan eindelijk uit het te klein geworden omhulsel breken. Wat een bevrijdend gevoel moet dat zijn. Het door ma meegeleverde voedsel is precies op, het kuiken is precies klaar om het zelf verder te gaan doen. Perfecte timing.

Wanneer u dit leest, is de eerste misschien al ter wereld gekomen. Dan is pa ooievaar

eindelijk papa en ma ooievaar mama.

Het goede moment

Als de jongen er zijn, dan komt het erop aan. Is het juiste voedsel beschikbaar? Wat heeft het voorjaar voor invloed gehad op de stand van voedzame insecten, die vooral voor de jongste kuikens van levensbelang zijn? Zijn deze bronnen op het goede moment beschikbaar? Het zal wel moeten, want er zijn heel veel bouwstoffen nodig voor de opbouw en ontwikkeling van het skelet, de spieren en voor de groei. De tijd zal het ons leren...

Ganzerik en hinde

Een jonge vogel heet in het algemeen kuiken, maar wordt in BdL-kringen vaak kuuk genoemd. Ik moest wel even wennen aan het woord kuuk. Waarom niet kiek? Zoals in kiekendief? Of kuik? Vrouwkje, ook zo'n woord waarnaar het steeds zoeken is. Vaak hebben we het over 'ma ooievaar'. Dat klopt natuurlijk pas, als er jongen zijn. En het mannetje wordt dan automatisch 'pa ooievaar'. Toch blijft het een beetje zoeken naar mooie woorden. Ze zijn er wel voor mannelijke dieren in het dierenrijk, zoals bok of haan. Persoonlijk vind ik ganzerik een heel mooie voor een mannelijke gans. Ook voor vrouwelijke dieren zijn ze er. De allermooiste vind ik hinde, voor een vrouwelijk hert. Maar voor ooievaars lukt het me niet. Het vrouwkje is geen hen, het mannetje geen haan. Maar wat dan wel?

Vaar en moer

Vaar is al van oudsher een samentrekking van het woord vader. Is moer dan afgeleid van moeder? Het zou best kunnen, een moer is ook een vrouwelijk konijn.

Ik denk dat ik eruit ben. Pa ooievaar is gewoon ooievaar en ma ooievaar wordt ooiemoer.
En kuikens zijn kuuks en dat is modern Nederlands.

terug

Kuukjes kijken

2 mei, Titia Bijwaard

De eerste drie ooievaarskuikens op het Beleef de Lente nest zijn uit het ei gekropen! En daarmee is het voor ons als nest-eigenaars ook de eerste keer dat we er met onze neus bovenop zitten (via het beeldscherm dan). Wat is het toch bijzonder om dat prille begin mee te maken!

Ma met jongen
(archieffoto Albert
Westerhuis)

Nestrand-barrière

In het filmpje onderaan mijn vorige blog [Bijna uitgerekend](#) is goed te zien dat die beelden via de telescoop vanuit ons huis zijn gemaakt. Op ooghoogte van het nestplateau. Maar wat er in het nest gebeurde werd door Pa en Ma keurig afgegrensd met een degelijke takkenrand. Na 33 dagen broeden konden we pas door een voeding van de ouders weten dat er in ieder geval één kuuk moest zijn. Daarna was het turen door de telescoop of ik misschien aan een beweging tussen de takken door het aantal koppies kon tellen.

Hoe anders is het nu

Door de blik in het nest gaat er een hele nieuwe wereld voor ons open. Alleen al die mooie nestopbouw. De takkenrand is breder dan we van buitenaf zagen. En de nest'kom' blijkt uit twee ringen te zijn opgebouwd waardoor er in het midden een heerlijk beschut bedje is ontstaan. Je zou er zo bij in kruipen! En die rust die het nest uitstraalt zagen we terug bij Pa en Ma tijdens het broeden. Dat vele gekroel onderling en het zorgzame schikken van de eieren. Die we eindelijk konden tellen!

Dankzij de oplettendheid van Durske en de andere kijkers weten we nu dat Pa en Ma ieder ongeveer evenveel tijd aan het broeden besteden.

Ook 's nachts, waar het voor onze menselijke ogen eigenlijk aardedonker is, konden we nu de klok rond de ooievaars volgen. En daardoor zag en hoorde ik voor het eerst dat 'onze' ooievaars communiceren met hun jongen in het ei! Met als hoogtepunt hoe mooi ze samen het eerste jong dat de eischaal wist open te breken bewonderden.

Wees welkom kleine kuukjes en word maar net zo'n prachtige ooievaar als Pa en Ma!

terug

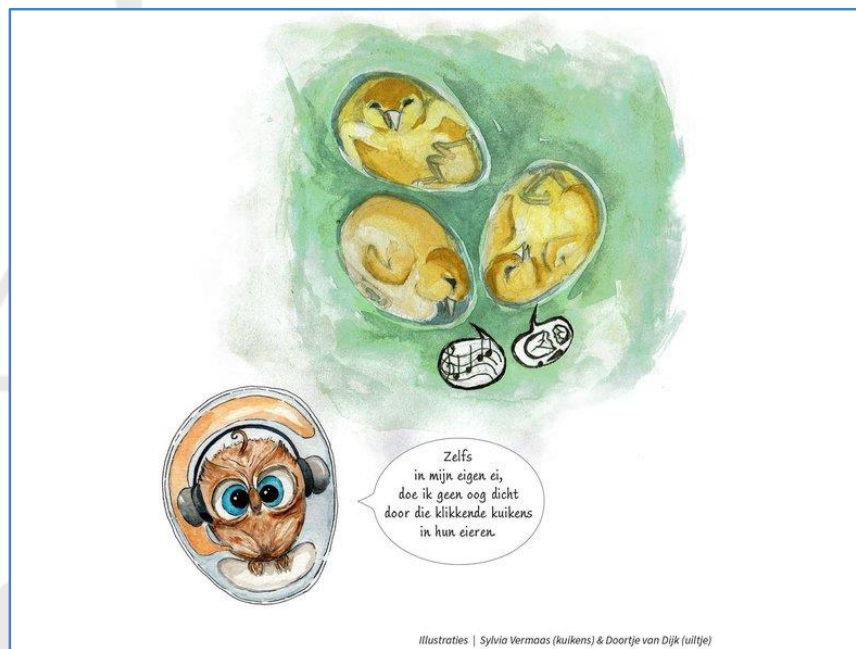
Piepende eieren

4 mei, Arda van der Lee

Afgelopen dagen leek het erop dat de oudervogels communiceerden met de jongen, die nog in het ei zaten. Hoe bijzonder is dat?

Kuikens van allerlei vogels maken al geluiden voor hun geboorte. Wie wel eens (kippen)eieren in een broedmachine heeft uitbroed, kent die piepgeluidjes in de eieren.

Vanuit het ei onderhoudt het kuiken contact met zijn ouders, broertjes en zusjes. Door middel van geluid geeft hij bv. aan dat hij afkoelt, waarop de dienstdoende ouder weer op de eieren gaat zitten.

Illustraties: Sylvia Vermaas (kuikens) en Doortje van Dijk (uiltje)

Nestvlieders

Bij nestvlieders (vogels waarbij de jongen enkele uren na het uitkomen al rondlopen) is het van belang dat de jongen tegelijk uitkomen. De ouders kunnen niet én het nest én de rondscharrelende jongen bewaken. De kuikens communiceren dan ook met klikgeluiden met elkaar en weten op die manier hun geboorte te synchroniseren.

Op ons ooievaarsnest is het niet zo belangrijk dat de jongen direct na elkaar uitkomen. Ze kunnen nergens heen en worden nog weken door de ouders verzorgd. Daarom gaan de ouders ook niet pas broeden als alle eieren gelegd zijn, maar al na het 2e ei. Dat hebben we dit jaar ook weer gezien.

Maar toch

Maar toch lijkt het er dus op dat de ouders communiceren met de eieren, en de kuikens in het ei misschien ook wel met elkaar. Maar die geluidjes waren te zacht om door de microfoon op de camera opgepikt te worden. De komende weken gaan de jongen steeds luidruchtiger reageren op hun ouders: ze sissen en gaan verbazend vroeg ook al pogingen doen om te kleppen.

terug

Ik hoorde pas ...

6 mei, Wim van Nee

Een prachtig mooie dag. Naast me op het terras zitten vier mensen, twee vrouwen en twee mannen, gezellig te kletsen en een glaasje te drinken. Er zeilt een schaduw over de tafels en een ooievaar landt op het nest boven op de kerk, aan de overkant van de straat.

‘Een ooievaar, wat mooi!’, zegt één van de vrouwen.

‘Pas maar op’, grapt de ander, wijzend op haar eigen buik.

‘Mooi?’ zegt één van de mannen. ‘Heb je dat dak gezien, ze schijten de hele boel onder. En trouwens, ik hoorde pas, dat ze alle weidevogels opeten’.

De andere man lacht een beetje en wil wel iets zeggen, maar weet niet goed wat.

Leren kennen

Je hoort het vaak. Mensen die er blij van geven, de ooievaar niet te kennen.

Maar hoe leer je ooievaars dan kennen? Dat kan natuurlijk door *Beleef de Lente* te volgen.

En door te kijken naar ooievaars. Hoe ze foerageren bijvoorbeeld. Ze stappen door het weiland om bij elke stap iets op te pikken. Met een handige kopbeweging vangen ze het keurig in hun keel op. Je kunt niet goed zien wat ze gevonden hebben, meestal is het daar te klein voor. Ze vinden veel

wormen, slakken, kevers en andere insecten. Soms vangen ze een mol of vinden ze een kadaver. Die kan ook mee, mits het in z'n geheel ingeslikt kan worden. Met een prooi in de snavel vliegen, doet een ooievaar niet. En een grotere prooi in stukjes trekken, kan hij niet.

Ooievaars staan niet op de loer zoals reigers dat zo goed kunnen. Je ziet ze evenmin achter prooien aan rennen. Ze gaan ook niet 's nachts op muizenjacht, dat is het specialisme van uilen. En ze gaan niet heimelijk in het donker op jacht, zoals katten dat zo graag doen, al dan niet verwilderd.

Prutje

Op het nest braken ze het verzamelde voedsel uit voor de jongen. Dan is er een kleine kans om te zien wat er zoal gevoerd wordt, maar meestal is het een onherkenbaar prutje, samengesteld uit al die kleine hapjes. Heel soms herken je de prooi. Een rivierkreeft, of soms een kikker.

Een ooievaar jaagt niet, een ooievaar verzamelt en raapt. En zijn prooien moeten vooral niet te hard lopen.

Ooievaars leven met en bij de mensen. Zo zien we heel veel van ze. Een ooievaar is een open boek. Intussen zijn er vijf prachtige kuikens in Nijetrijne. *Ooievaar* en *ooiemoer* krijgen het hier nog druk mee. Maar jonge weidevogels voeren aan de jongen, ... ik verwacht niet dat we dat gaan zien. Het past gewoon niet bij de manier waarop een ooievaar zijn voedsel zoekt en vindt.

Ooievaars natuurlijk

Naast me wordt intussen patat geserveerd, met iets kipachtigs erbij.

'Het zijn er ook veel te veel', zegt de praatgrage man. Hij drinkt zijn vijfde glas bier leeg en begint aan een kippenpootje te kluiven.

'Te veel kippen of te veel ooievaars?' vraagt de zo zwijgzame man voorzichtig.

'Ooievaars natuurlijk', zegt de ander.

'Maar, waar heb je dat dan gehoord?'

'Op internet'

...

Schouster, ook zwart-wit-rood, in een spannende broedpoging op een kale akker zonder beschutting

terug

Moederinstinct

9 mei, Titia Bijwaard

Vijf jongen bij de ooievaars. En onwaarschijnlijk dat die alle vijf gaan uitvliegen. Veel kijkers zien de komende periode dan ook met angst en beven tegemoet, wetende dat de zwaksten het niet zullen redden. En erger nog, dat de oudervogels daar vaak een actieve rol in spelen. Is dat wreed te noemen?

Pa en Ma met vijf kuuks

Zonder medelijden

Als ik één ding heb geleerd sinds wij midden in de natuur leven, is het dat ik als mens niet meer moet denken het beter te weten. Het instinct van vogels gaat namelijk mijn verstand ver te boven. Vooral

als ik geneigd ben iets zielig te vinden blijkt het vaak juist een wijze keuze van een vogel te zijn.

Een voorbeeld: wij hebben in en rondom onze vijver wilde eenden. Eenden broeden op veel eieren die allemaal bijna tegelijk uitkomen. Moeder eend gaat dan zo snel mogelijk met al haar kleintjes van het nest af naar het veiliger water. Soms blijft er een spartelend eendenkuiken achter in het nest. Vroeger probeerde ik dat eendje dan te 'redden'. Eerst door het alsnog bij de moeder te brengen, die er dan vervolgens zelfs overheen liep en het in de modder achterliet om te sterven. Later probeerde ik zo'n kuiken direct onder een warmtelamp met een bakje water met kroos alsnog op z'n pootjes te krijgen. In de hoop dat ik het dan de volgende dag bij de rest van het gezin kon voegen. Maar altijd was het kuiken binnen 24 uur toch dood. Ik bleek door mijn menselijk ingrijpen het lijden juist te

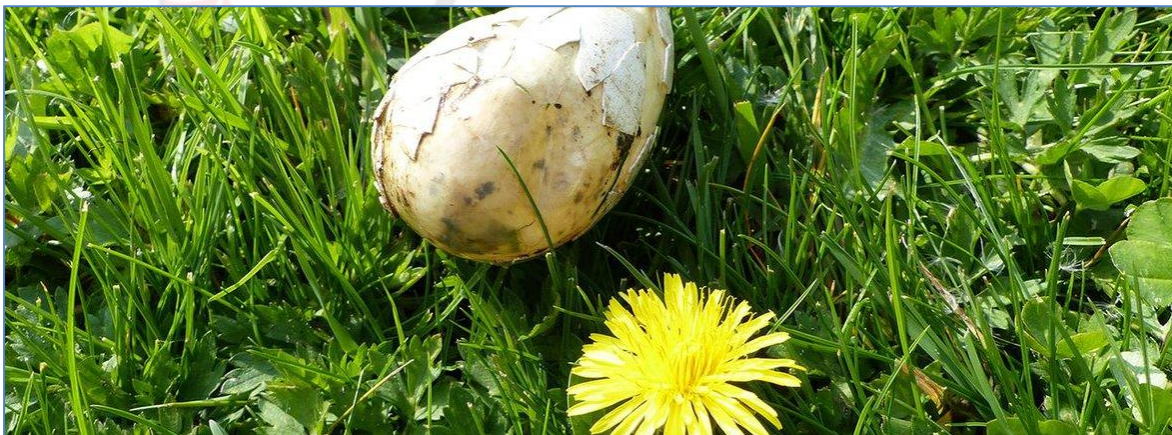
verlengen. Want moeder eend wist al lang dat haar spartelende kleintje niet kon overleven en dat zij door te wachten de veiligheid van al haar kuikens in gevaar bracht.

Zorgzame ooievaars

Waar een eend later in het seizoen nog een tweede legsel kan proberen groot te brengen, hebben ooievaars maar één kans op een succesvol broedseizoen. De ouders doen er dan ook alles aan om hun kroost groot te brengen. Samen broeden, waken, voederen, poetsen. De weersomstandigheden spelen mee. Is er genoeg voedsel te vinden voor de jongen?

Ma test regelmatig de 'veerkracht' van de jongen door met haar poot te voelen hoe gezond ze zijn, of door ze met haar snavel te stimuleren om te reageren. Als een jong naar Ma kleppert dat het goed gaat, is ze gerust. Maar als het niet goed gaat geeft haar instinct aan dat ze beter niet meer kan investeren in de zorg voor zo'n jong. Het is voor Pa en Ma immers al twee maanden topsport om de kuikens groot te brengen. En omdat ze niet zoals moeder eend haar kuiken kan achterlaten om te sterven, moet Ma soms zelf een jong kuiken op het nest uit zijn of haar lijden verlossen. In de hoop dat de andere kuuks meer kans maken om uit te vliegen.

terug

Reserve jongen

11 mei, Arda van der Lee

Op het nest is geen beweging meer te bespeuren bij drie van de vijf jongen. Het kleinste jong ging als eerste dood, al snel gevolgd door nummer 2. Het derde kuiken probeerde het nog wel, maar met twee grotere kuikens als concurrent bij het eten lukte het niet om voldoende voedsel binnen te krijgen.

Het grootbrengen van de jongen is een wankel evenwicht, zeker de eerste weken. Het weer speelt daarbij een grote rol. Regent het te weinig, dan hebben de ouders grote moeite om de eerste weken voldoende regenwormen te vinden. De grond is dan keihard, vind daar maar eens wormen in. Regenwormen zitten barstensvol eiwitten, ideaal voor de piepkuikens. Daarna kan langzamerhand worden overgeschakeld op grotere prooien. Dit jaar lukken die regenwormen wel, met al die regen.

Teveel regen

Maar de grote hoeveelheid regen de afgelopen dagen zorgde juist voor problemen. De ouders lopen door natte weilanden, op zoek naar voedsel en komen daardoor kletsnat terug op het nest. De 'broedende' vogel lukt het nog wel om op de groter wordende jongen te zitten, maar ze worden wel nat. En ook het nest met de 'warme' voering wordt natter en natter. De kuikens worden daardoor toch ook vochtig. Ze verkleumen, raken onderkoeld, kunnen daardoor niet meer goed bewegen en eten. Deze combinatie van regen, kou en daardoor geen voedsel is hen nu fataal geworden.

Reserve jongen

Dat de jongste, dus kleinste kuikens het vaak niet redden weten we inmiddels door de camerabeelden op de nesten de afgelopen jaren. Zelfs als de omstandigheden optimaal zijn, vliegen er nooit vijf kuikens uit op één nest. Zoveel hongerige bekken van eten voorzien lukt de ouders nooit. Alleen de jongen die gezond en sterk zijn overleven. Vaak zijn dat de oudsten, omdat zij net een voorsprong hebben op de anderen. Het voedsel wordt nl. niet eerlijk verdeeld door ooievaar en ooievaar, maar gewoon in het nest gekwakt. Wie het eerst komt en de kleintjes hebben het nakijken. Dus spreken wij van reservejongen.

Dit is een prachtvoorbeeld van het begrip 'Survival of the fittest'. Maar leuk om te zien? Niet echt, we worden er allemaal treurig van, zo'n klein dapper kuukje dat het niet redt.

En bij mij op het nest? Vanuit het zolderraam zie ik af en toe 2 kopjes die om eten bedelen. Maar wat er verder in het nest gebeurt? Wil ik het wel weten?

dood kuiken archief 2021

terug

Uitstapje

13 mei, Caroline Walta

We maken een uitstapje naar Den Haag, waar de ooievaar het wapen van de stad is. Zijn afbeelding kom je tegen op allerlei zaken: historische gevels, hippe prullenbakken, anti-parkeerpaaltjes, boven routeborden in goudkleurig silhouet en op de grond als putdeksel. Maar, er zijn ook echte ooievaars.

De Haagse regio (incl. Leidschendam-Voorburg en Rijswijk) telt momenteel 20 bezette nesten. Dit aantal is in de loop van 10 jaar gegroeid, maar er zijn ook nesten verdwenen en paren verhuisd. Het lijkt een trend dat de ooievaars het steeds hoger op zoeken: ze willen geen paal, maar een penthouse.

Vacante palen zijn er genoeg, van klusserswoning tot tiptop nieuwbouw. Maar de skyline lonkt. Het oudst bestaande nest uit 2010 hebben de ooievaars gemaakt op een schoorsteenblok van een flat aan de Smaragdhorst. Het nest was in 2015 al zo hoog opgestapeld, dat de naastgelegen schoorsteenpijpen verlengd moesten worden. Hier broedt nog steeds onze oudst geringde ooievaar, ze kroop uit het ei in Herwijnen in 1993 en viert dit jaar dus haar 30ste verjaardag.

“Dat kan hoger”, moesten andere ooievaarsparen gedacht hebben: ze bouwden een nest op de drie nog hogere flats aan Suzannaland. Hier ook weer op een schoorsteen, maar de takken verstopten de kanalen dusdanig, dat er harder ingegrepen moest worden. Alleen een bezet ooievaarsnest is bij wet jaarrond beschermd en mag niet worden verwijderd. De bevlogen vrijwilligers van de Haagse Vogelbescherming boden uitkomst: ze ontwierpen en plaatsten nestconstructies.

Buiten het broedseizoen kan de constructie tijdelijk open voor de schoorsteenveger en eraf voor groot onderhoud. In de stalen mand die tegen elk seizoen is opgewassen, hebben de ooievaars zelf hun nest weer opgebouwd. Kortom: zowel de menselijke flatbewoners als de ooievaars zitten er warmpjes bij. Jaarlijks komen er jongen groot en het geklepper galmt als muzikale castagnetten door de wijk. Als je van de ene naar de andere flat wil oversteken, klinkt bij groen het kleppen van het voetgangerslicht. Kijk je daarvoor even op de stoep, dan zie je een tegel met een afbeelding van een... ooievaar.

Met hartelijke Haagse groet!

P.S.: Caroline schreef eerder over de ooievaars bij Beleef de Lente en verzorgt dit seizoen af en toe een gastblog. Momenteel is ze o.a. betrokken bij de opnames van de Haagse natuurfilm Groene Stad Achter De Duinen. De ooievaar zal hierin een prominente rol krijgen, zoals u alvast kunt zien in de trailer.

Den Haag,
ooievaarsstad
(collage:
Caroline
Walta)

[terug](#)

Weer het weer

16, mei Titia Bijwaard

Het leek zo mooi: lekker veel regen in maart en april en een droog begin van mei. Zoals ik schreef in mijn blog 'ooievaarsweer' van vorige maand zou dat een ideale situatie zijn. En toen werd het 5 mei, waren er vijf kuuks, en viel er 11,2 mm. regen op het nest.

Zonsondergang
11 mei 2023
(foto Titia
Bijwaard)

Van de regen in de drup

Het bleef nat. Er viel in de week erna nog 20,3 mm. bij. Dat was teveel. Op 10 mei waren er nog maar twee kuuks in leven. En op veel andere nesten was de sterfte vergelijkbaar of erger. Vooral in het zuiden en westen van het land, waar nog meer regen viel. Arda gaf in haar blog [Reserve jongen](#) al aan waarom de jonge ooievaars dat niet overleven.

En nu?

Nu komt er volgens de berichten droog en helder weer aan. De kuuks moeten niet teveel eten, zodat ze in de nacht van woensdag op donderdag nog onder de ouders passen. Want dat wordt een koude nacht met zelfs kans op vorst aan de grond. Pa en Ma ooievaar zullen op Hemelvaartsdag dus flink moeten dauwtrappen om nog een regenworm naar boven te krijgen! Maar zoals we dat tegenwoordig bijna gewend zijn, wordt het zondag misschien al boven de 25 graden en komt er daarna weer onweer. Tot ze uitvliegen blijft elke dag spannend en onvoorspelbaar voor de kuuks. Zoals deze spreuk al zegt: "Het weer zit niet mee, maar dat is altijd nog beter dan dat het wéér niet mee zit...".

terug

Iedereen fluit

20 mei, Wim van Nee

Wat klinkt de natuur toch vrolijk. Het lijkt wel of iedereen fluit. De wielewaal is weer helemaal terug en zelfs het krassende geluid van de grasmus klinkt als een zomers liedje. En de ooievaars, zij kleppen er gezellig op los.

Op bijna alle nesten die je ziet, zitten jongen en zijn genoeglijke en tevreden geluidjes te horen, waarmee ouders en kroost communiceren. Nieuwsgierig en onbevangen kijken de kleinen over de nestrans de wijde wereld in, zich onbewust van hoe hun eigen toekomst eruit gaat zien. De dag van morgen kennen zij en wij nog niet en we moeten altijd incalculeren dat het fout kan lopen.

Maar voorlopig is er geen vuiltje aan de lucht. In de weiden zijn volop wormen en insecten te vinden, brommende en onhandige meikevers vliegen overal rond. Ooievaar en ooiemoer gaan om de beurt erop uit en keren al heel snel terug met een krop vol lekkers. De jongen eten er gulzig van. Voor hen bestaat alleen vandaag. Dat er nóg drie kleinen in het nest hebben gezeten speelt voor hen geen enkele rol. Ook voor de oudervogels is dat niet aan de orde, ook zij leven met de dag. Alle aandacht dus voor de twee kuikens, met goede overlevingskansen.

Ik ben achterin de tuin, als ik weer gefluit hoor. Ik kan het niet gelijk plaatsen, maar dan zie ik tussen de begroeiing door een gezellig fluitende buurtgenoot lopen met zijn hond. Ook vrolijk. Allebei.

Genoeg te vinden. Foto: Peter Broekstra

terug

Oma's update

23 mei, Titia Bijwaard

Na regen komt zonneshijn. Op de meeste ooievaarsnesten is het nu duidelijk of de jongen de kille nattigheid van eerder deze maand hebben overleefd. Hoe staat het met eventuele 'kleinkuuks' op het buurnest waar Arda en ik 'oma' van zijn? Tijd voor een bezoekje.

Ma op nest 19 mei 2023 (foto Titia Bijwaard)

Privacy

In het blog 'Allemaal familie' is te lezen hoe Theo Meijer de ringen had afgelezen van het ooievaarskoppel die dit boomnest hebben gebouwd. En nu ik ging kijken werd het meteen duidelijk dat hier nageslacht van onze Pa ooievaar nestelt. Namelijk net als hij gesteld op privacy! Het grote nest is in een hoge boom gebouwd, tussen andere bomen in. Op een stille locatie.

Korte kleppertjes

Vanaf de grond is niet te zien of er al kuuks zijn. Maar wat mij opviel is het geluidje wat de oudervogel maakte. In het filmpje hieronder heb ik dat geluid wat opgeschreefd. Het gaat om het korte

kleppertje. Dat hoorde ik op ons Beleef de Lente nest dankzij de camera dit seizoen ook voor het eerst. Maar dat was alleen aan het eind van de broedperiode, het leek mij toen communicatie met het kuiken in het ei. Het schijnt een alarmkleppertje te zijn bij eventueel dreigend gevaar.

Nu hoor ik Pa en Ma dat bij ons niet meer doen. Misschien omdat de kuuks het gevaar inmiddels zelf al kunnen zien. Zou dat betekenen dat dit oma's nest nog in een heel pril stadium is? Zonder jongen of partner in de buurt lijkt het me onwaarschijnlijk dat de ooievaar op het nest dit als een waarschuwingsgeluid zou laten horen. Wie het weet mag het zeggen. Binnenkort maar weer eens een vervolgbezoekje brengen aan dit nest!

terug

Komen en gaan

25 mei, Arda van der Lee

Nu de kuikens er zijn, zijn we alweer bijna vergeten dat er is gebroed, lang gebroed, door beide ouders. Ze wisselden elkaar daarbij trouw af. Ook nu hebben ze om de beurt dienst, dienst om over de kuikens te waken en vooral om ze warm en droog te houden.

Zoals ik al eerder heb geschreven, is het lang niet bij alle vogels normaal dat beide ouders broeden. Maar bij de ooievaar weten we niet beter. Sinds er webcams op nesten staan, kunnen we ook redelijk volgen wie wanneer komt en wanneer gaat. Dat de vrouwtjes eind van de avond de eieren leggen en dan dus op het nest zitten, was al duidelijk. Maar hoe zou dat wisselen daarna gaan, tijdens het broeden? Is daar een patroon in te herkennen?

Klokken

Een aantal trouwe kijkers hebben een aantal dagen tijdens het broeden nauwkeurig geklokt wanneer het vrouwtje en het mannetje kwamen en gingen om te broeden.

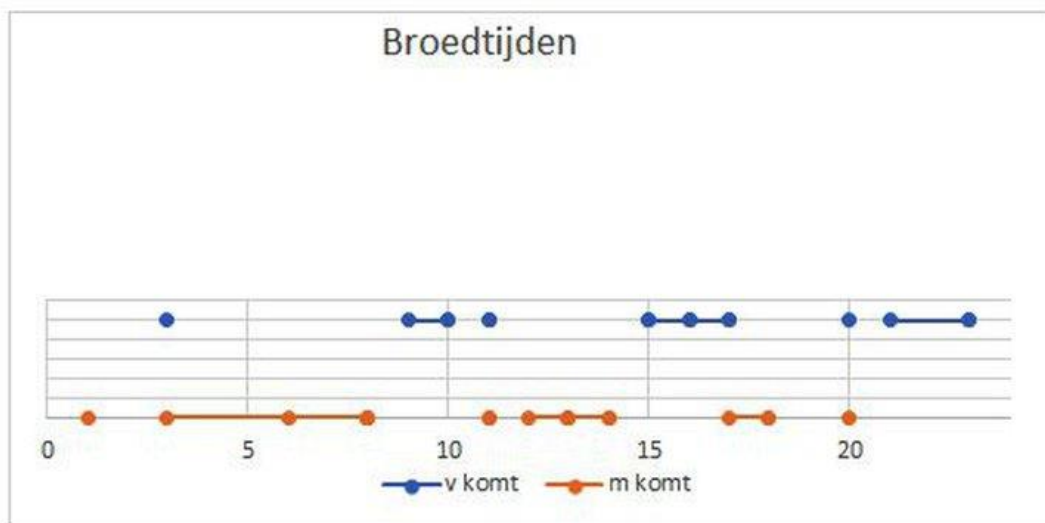
Het lijkt erop dat man en vrouw gedurende een etmaal ongeveer even lang broeden (Durske meldt: gemeten over 72 uur broedt man 35,45u en vrouw 37u). Opvallend is dat de laatste 3 dagen voordat de eieren uitkomen, het vrouwtje veel langer (70,5u) op de eieren zit dan het mannetje (40u).

Komen en gaan

In het komen en gaan van beide broeders is een soort van patroon te ontdekken. Ik heb daarvoor alle genoteerde tijdstippen afgerond naar hele uren. Het vrouwtje broedt eind van de avond tot de vroege ochtend en wordt dan afgelost door het mannetje. In de loop van de ochtend komt ze weer terug, zodat manlief even de vleugels kan strekken en voedsel zoeken. Hij neemt de dienst dan weer vrij snel over. En zo wisselen ze elkaar nog een keer af totdat het weer avond is.

Een leuk resultaat van dit mini-onderzoek, uitgevoerd door enkele trouwe ooievaarsvolgers. Dank daarvoor.

terug

terug